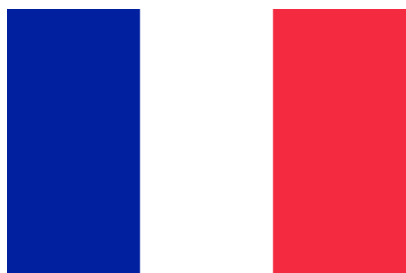

Štát - Francúzska republika (Francúzsko) :

Dejiny

V rokoch 58 p.n.l.-476 n. l. - Galiu ovládli Rimania.

Roku 500 n. l. - sa na území Francúzska usídlili Frankovia.

V rokoch 768-814 - Franskej ríši vládol Karol Veľký (okolo roku 742-814).

Roku 895 - sa uskutočnili prvé nájazdy Vikingov.

V rokoch 1337-1453 - prebiehala storočná vojna Francúzska s Anglickom.

Roku 1431 - Angličania upálili Janu z Arku (1412-1431), bojovníčku za nezávislosť Francúzska.

V rokoch 1515-1547 - vládol František I. (1494-1547).

V rokoch 1562-1598 - prebiehali náboženské vojny medzi katolíkmi a protestantmi.

V rokoch 1643-1715 - vládol Ľudovít XIV. (1638-1715).

V rokoch 1789-1799 - prebiehala Francúzska revolúcia.

Roku 1792 - Francúzsko vyhlásilo vojnu Rakúsku.

Roku 1793 - Francúzsko vyhlásilo vojnu Británii, Holandsku a Španielsku.

Roku 1799 - sa k moci dostal Napoleon Bonaparte (1769-1821).

Roku 1803 - Británia vyhlásila vojnu Francúzsku.

Roku 1805 - Napoleon zvíťazil v Bitke pri Slavkove nad Rusmi a Rakúšanmi.

Roku 1806 - Napoleon porazil Prusov.

Roku 1807 - Napoleon zvíťazil nad Rusmi pri Friedlande.

Roku 1808 - Francúzsko obsadilo Španielsko a Portugalsko.

Roku 1812 - vpadol Napoleon do Ruska. Vpád skončil katastrofou francúzskej armády.

Roku 1813 - zvíťazili Rakúšania, Prusi a Rusi nad Napoleonom v bitke pri Lipsku. O rok neskôr bol poslaný do vyhnanstva na ostrov Elba.

Roku 1814 - k moci sa dostal Ľudovít XVIII. (1755-1824).

Roku 1815 - Napoleon sa vrátil do Francúzska. Utrpel porážku v bitke pri Waterloo. Ľudovít XVIII. opäť prevzal moc.

Roku 1900 - sa v Paríži konala Svetová výstava.

V rokoch 1914-1918 - bojovali francúzske vojská počas 1. svetovej vojny na strane Spojencov.

Roku 1939 - Francúzsko vypovedalo vojnu Nemecku.

V rokoch 1940-1942 - Nemecko okupovalo severné Francúzsko. Bolo podpísané prímerie. Vznikla kolaborantská vláda vo Vichy a Charles de Gaulle (1890-1970) zostavil exilovú vládu v Londýne.

V rokoch 1942-1944 - Nemecko okupovalo aj zvyšok Francúzska; vznikali partizánske skupiny.

Roku 1944 - sa uskutočnilo Normandské vylodenie. Prezidentom sa stal Charles de Gaulle.

Roku 1946 - po prijatí novej ústavy vznikla štvrtá republika. De Gaulle rezignoval.

Roku 1949 - Francúzsko vstúpilo do NATO.

Roku 1954 - Francúzsko opustilo Indočínu po ôsmich rokoch bojov. Vypukli boje v Alžírsku (vo vtedajšej francúzskej kolónii).

Roku 1957 - vstúpila krajina do EHS.

Roku 1958 - vznikla piata republika. De Gaulle sa vrátil do prezidentského kresla. Francúzski robotníci sa vzbúrili v Alžírsku proti vláde.

Roku 1962 - získalo Alžírsko nezávislosť.

Roku 1966 - Francúzsko vystúpilo z NATO, ale jeho ostalo politickým členom.

Roku 1968 - vypukli a po krajine sa rýchlo rozšírili rozsiahle protivládne študentské demonštrácie.

Roku 1969 - De Gaulle rezignoval po prehre v ľudovom hlasovaní. Prezidentské kreslo obsadil Georges Pompidou (1911-1974).

Roku 1974 - zomrel Pompidou, vystriedal ho Giscard d'Estaing (1926).

Roku 1981 - François Mitterrand (1916-1996) sa stal prvým socialistickým prezidentom od roku 1958.

Roku 1982 - Francúzsko vyslalo mierové sily do Libanonu.

Roku 1983 - obeťou teroristického útoku sa stalo 54 francúzskych vojakov v Bejrúte.

Roku 1984 - odišli francúzski vojaci z Libanonu.

Roku 1987 - začali práce na tuneli pod Lamanšským prielivom.

Roku 1990 - Francúzsko podporilo sankcie proti Iraku. Parlament vyslovil nedôveru vláde M. Rocarda pri jej pokuse presadiť nové dane. Bol schválený zákon o zákaze zastávať úradné funkcie osobám podnecujúcim rasovú nenávisť.

Roku 1991 - bola za predsedu vlády zvolená prvá žena - Edith Cressonová (1934). Francúzske vojská sa podieľali na vojenských operáciách v Perskom zálive. Vypukli rasové nepokoje v mnohých mestách vrátane Paríža a Lyonu. Došlo k znižovaniu podpory socialistickej vlády.

Roku 1992 - Cressonová rezignovala, vystriedal ju Pierre Bérégovoy (1925-1993). Národný front získal rekordných 13 % hlasov v samosprávnych voľbách. V referende bola schválená Maastrichtská dohoda s tesným výsledkom 51 %. Vodiči blokovali 10 dní cesty na protest proti novým licenčným zákonom.

Roku 1993 - vo voľbách zvíťazila Konzervatívna strana, predsedom vlády sa stal Edward Balladour. Banque National de Paris sa stala prvým privatizovaným podnikom novej vlády. Bývalý šéf polície René Bosquet (1909-1993), ktorý počas 2. svetovej vojny spolupracoval s nacistami, bol zavraždený.

Roku 1994 - prešiel prvý osobný vlak tunelom popod La Manche.

Roku 1995 - Jacques Chirac (1932) vyhral prezidentské voľby. Uskutočnené boli teroristické útoky v krajine. Francúzsko obnovilo jadrové pokusy v oblasti Tichého oceánu.

Roku 1996 - boli pozastavené nukleárne testy.

Roku 1997 - vo voľbách zvíťazili ľavicové strany.

Roku 1999 - Francúzsko vyslalo 7 000 vojakov pod záštitou NATO do Kosova.

Roku 2002 - v prezidentských voľbách vyhral Chirac.

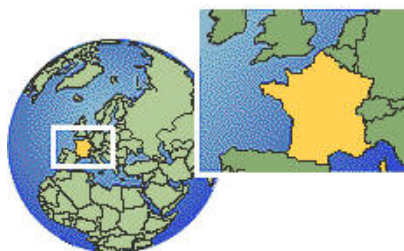
Francúzi

Románsky národ, tvoriaci 90 % obyvateľov Francúzska, mimo Francúzska žijú hlavne v severnej Afrike, Južnej Amerike a Oceánii, potomkovia francúzskych prisťahovalcov sú tzv. Frankokanaďania. Francúzština patrí k románskej vetve indoeurópskej rodiny, má asi 10 základných dialektov. Ako materinský alebo hlavný jazyk ho užíva okolo 90 miliónov ľudí.

Vo vývoji jazyka sa rozlišuje 6 základných období; najstaršie písomné pamiatky sú z 8. storočia, v 16. storočí vznikol francúzsky národný jazyk, ktorého spisovná norma bola stanovená v 17. storočí. Základným etnickým prvkom Francúzov boli keltské kmene v strednej a severnej Francii (Gálovia) a kmene Ligurov na juhovýchode krajiny. V 3. storočí p.n.l. až v 1. storočí n.l. boli romanizované a na ich základoch vznikla galsko-rímska národnosť, ktorej jazykom bola tzv. ľudová latina (vulgárna). Po vpáde germánskych kmeňov v 5.-6. storočí za zmenených spoločenských a hospodárskych podmienok vznikla severofrancúzska a provensálska národnosť (Provensálci). V 12.-14. storočí prebehla ich etnická a jazyková konsolidácia (na severe rýchlejšie). So vznikom kapitalistických vzťahov sa zrýchlil proces formovania všenárodnej francúzskej kultúry a jazyka, čo bolo najviac posilnené tiež centralizáciou politickej moci. Ako národ sa Francúzi definitívne konsolidovali v 17.-18. storočí. Veriaci sú prevažne katolíci.

Mali by ste vedieť, že:

- najvyššie vyhodil do vzduchu palacinku Francúz Jean-Marie Duchet. Dosiahol výšku 8,4 metra a neporušenú ju zachytil na panvicu,
- prvý človek vystrelený z dela bol Emilio Onra v roku 1875 v Paríži.

[Ako sa správať v cudzine](#)

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- James Hugnes, *Velká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,
- Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,
- Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

Zdroje obrázkov

- Vlajky prevzaté a upravené z: <http://www.statnevlajky.sk/>,
- Polohy štátov prevzaté a upravené z: <http://www.zemepis.com/A-Z.php>,
- Mapy prevzaté a upravené z: <http://www.ezilon.com/maps/>.